

OTO RIMELE: ANOMALIJE

25. 5.–16. 6. 2018
KiBela / MMC KIBLA

Anomalije akademskega slikarja Ota Rimeleta so likovne izjemnosti vizualne upodobitve dvodimenzionalnega platna v tridimenzionalni podobi, v kateri hkrati gledamo dolžino, površino in prostornino, s premikanjem opazovalca v prostoru pa Rimele svoje delo nadgrajuje še s "četrto" dimenzijo: s časom, ki je povezan s časom trajanja prisotnosti subjekta, ki gleda. Anomalija namreč nastane, tokrat z umetniškim posredovanjem, šele v tem so-žitju: opazovalec subjektivno, za nazaj, določa vsebino. Slika s tem postane a-nomalična podoba vizualnega pogleda, ki se reflektira v galerijskem prostoru, vznikla subjektivno. Podoba postane, pozor, pravi objekt. Tam je, ker jo vidimo, in je ni, ker nismo tam.

Oto Rimele je sodobni abstraktni impresionist, a za razliko od na primer Clauda Moneta, tega svetlobnega trenutka ne zaustavi, temveč ga usmeri in s tem prevale odgovornost na gledalca, ki je tam zato, da ga ujame. Rimeletova slika postane mentalna upodobitev, ki jo vsak gledalec, podobno kot impresionistični vtis, ampak brez fiksiranja, doživi kot subjektivno nematerialno podobo, s katero umetnik izraža svoje likovno sporočilo. Rimeletov slikarski motiv je pravzaprav samo svetloba. V ustvarjalnem procesu ga zanimajo optični postopki, ki v sliki omogočajo generiranje barvne svetlobe, kar pomeni, da naj slikarska podoba realno oblikuje barvo in svetlobo samo. Postopek gradnje likovne kompozicije vključuje torej proces dematerializacije snovnega dela slike – gre za resnično barvno svetlobo, ki jo *in-situ* proizvaja Rimeletova slikarska kompozicija, ki z od-sevanjem nematerialnega izkorišča minimalistično, zato pa naravno barvno skalo.

Umetnik se nam tokrat predstavlja s pregledno razstavo likovnih del, nastalih med leti 2003 in danes. Gre za pregled nekega specifičnega umetniškega razvoja, ki ga je metamorfično Rimele začel že v prejšnjem stoletju: za apoteozo galerijskega prostora, ki hoče prostor umestitve spremeniti v "mentalni ambient". To stori na dva načina: fizično in psihološko. Rimele nam ponudi dva svetova: naravni galerijski prostor, osvetljen z naravno svetlobo, ter umetni, zatemnjen prostor, ki ga osvetljuje električno sproducirana svetloba. Če je slikarska podoba osvetljena z dnevno svetlobo, se skladno s spreminjanjem svetlobe v naravi in posledično v ambientu, spreminja tudi slikarska podoba in z njo intenzivnost barvnega sevanja. Obratno je seveda v "klasičnem" galerijskem ambientu. Naravna svetloba je dinamična, za razliko od umetne, kjer je optična postavitev (največkrat) statična.

Svetloba je bistveni del komunikacije z občinstvom in tisti medij, ki ustvarja magičnost snovne transformacije. Rimele je enkrat v tem, da nam ponuja povsem nov tip formulacije slikarske vsebine. Običajno nas slikar nagovarja s formo, s frontalno in direktno upodobitvijo. Rimele pa hoče umakniti podobo, torej naslikano formo, ter izraziti slikarsko vsebino izključno posredno: s pomočjo barve in njene svetlobne nematerialne navzočnosti, in to v želji, da gledalca nagovori in ga usmeri v območje sublimnega. Umetnik tako zapusti neposredno formulacijo klasične barvne kompozicije *ad hoc*, torej na površini slike in se usmeri k možnostim, ki jih ponujajo robni, stranski ali celo hrbtni deli slikarske podobe. Umetnik je prestrukturiral slikarsko podobo, se s tem uspešno izmaknil narativni formi in postopoma dosegel aktiviranje tistih njenih delov, ki iz frontalnega dela slike selijo vsebine na robne in skrite dele umetniške podobe.

S takšnim slikarskim izrazom je dosegel razpiranje novih dodatnih izraznih možnosti. Tako so nastale lesene konstrukcije, ki oblikovno poudarjajo robne dele materialnega nosilca slike in omogočajo celo poslikavo njenih hrbtnih delov. Tovrstna dela zatorej niso samo nosilci barvne substance, temveč omogočajo prehod v nematerialno podajanje barvnega sevanja. Gledalec sedaj ne opazuje več naslikane barvne materije neposredno, temveč opazuje dinamični proces, reflektiranje barve in z njim generiranje barvnih od-sevov.

Rimele stopi še korak dlje in z uporabo videa v prostoru z umetno lučjo po-ustvari tudi tisto naravno dinamiko, ki jo sicer galerijski prostor s statičnimi svetlobnimi viri pogreša. Zraven tega se poigrava tudi z raznolikimi formami, ki pa vendarle tvorijo koherentno celoto. Gre za organske forme, pri čemer so njihov nastanek, proces in aktiviranje praznih prostorov zaznamovani z anomalijami, ki jih povzročata zavedno izpraznjenje središča in s tem naraščajoča pomembnost roba: bolj ko se prazni center slike, močnejše se izpostavljajo in prostorsko poglobljajo njeni robovi. Rezultat je zatorej množica optičnih postavitvev, ki odsevajo svetlobne barvne efekte v kombinaciji prostora s kvadratom, s kotno postavitvijo, s talno "anomalijo" ali pa z multiplikacijo različnih panelov, ki sestavljajo ali determinanto kvadrata ali pa se povežejo v krog.

Tudi naslovi slik, denimo IL kot iluminacije ali IL-RE, so za Rimeleta le preneseni pomeni, pri čemer RE nadgrajuje funkcijo hrbtna strani umetniškega dela; z njo "zadnja stran" ni več suhoparno funkcijska, ampak revolucionarno od-stopi od stene in se sprosti – hrbtna stran vzpostavi novo kreativno podobo v obliki projekcijskega platna. Vse te ambientalne postavitve, ki pravzaprav v vsakem novem galerijskem prostoru omogočajo novo (in s tem unikatno) videnje, nakazujejo tisto, s čimer smo začeli: da Oto Rimele obiskovalcu omogoči edinstveno izkušnjo, tudi če si razstavo ogleda večkrat. Če je prvič najlepše, kot pravimo, in je pri Rimeletu prvič vsakič, se zdi, da je umetnik našel opazovalni *perpetuum mobile* in galerijskemu prostoru vdihnil inovativno dimenzijo.

Končni namen tovrstne umetnikove svobode bi lahko bil – tako kot v vseh slogovnih in časovnih obdobjih – doseči enkratnost in resničnost umetniškega nagovora. Resnico, ki zmore znotraj univerzalnosti podati eksistenčno in spiritualno bistvo sodobnega človeka. Zamejenost in celovitost umetniškega dela je namreč značilna za vsa zgodovinska obdobja in umetniške sloge – ne glede na to, ali je umetniško delo nastalo v antiki, renesansi ali v ateljejih mojstrov modernizma v New Yorku.

Rimele je umetnik postmoderne obdobja, zanj značilni eklekticizem ponuja svobodo povezovanj nezdružljivega, česar posledica je nastanek hibridnih postopkov. Lahko jim rečemo anomalije (ali nepravilnosti, ki jih je težko pojasniti z obstoječimi teorijami), saj so načeloma večpomenske. Gre za odstopanje oziroma za odklon od splošnega pravila oziroma zakona, torej za a-nomaličnost nekega pojava ali objekta. Anomalija, povedano direktno, ni napaka, temveč naključna ne-popolnost, ki jo vsakič znova določa njen kontekst. Družbene anomalije so praviloma odklonskosti v negativnem smislu (ni sicer nujno tako), vsekakor pa sledijo principu "odpovedovanja konvencionalne popolnosti". So vsakdanji pojav sodobne družbe, ki pa je tozadevno že davno zašla v slepo ulico: anomalije namreč ne ločuje več od napake, nepravilnosti od presežkov, etike ne od morale vrednot in duhovnega potenciala od užitka v materialnem.

Nina Jeza, Artists&Poor's

OTO RIMELE: ANOMALIJE

Otvoritev v petek, 25. maja 2018, ob 19. uri.

Razstava je na ogled do 16. junija 2018.

MMC KIBLA / Prostor za umetnost KiBela

Odprto od ponedeljka do petka, od 9. do 22. ure, v soboto od 16. do 22. ure.

KID KIBLA sofinancirajo Ministrstvo za kulturo RS in Mestna občina Maribor, projekt RISK CHANGE (2016–2020) sofinancira program Ustvarjalna Evropa Evropske Unije.